

VÕRU MUUSIKAKOOL
TAVAÕPPE SOLFEDŽO AINEKAVA

Maht tundides:

õppeained	noorem aste				vanem aste	
	I tase		II tase			III tase
	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta
solfedžo	1,5	1	1	1	1	1

Õpetuse eesmärgid:

Õppe põhieesmärgiks on muusikataju arendamine, mis hõlmab:

- astmetaju arendamist laulmise kaudu;
- hääle ja lauluoskuse arendamist;
- muusikalise kuulmise ja tonaalsuse tunnetuse arendamist;
- muusikateooria algtõdede omandamist (noodikirja algteadmised, ilma võtmemärkideta ja väheste võtmemärkidega helistikud, taktimõõdud jms);
- lihtsa muusikalise teksti üleskirjutamist.

Õppeaine programm:

I tase

1.õppeaasta taseme nõuded

TEOORIA

Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoonel, noodivarte õigekiri;
- viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed.
- meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:
- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 (= C);
- noodivältused ja pausid (vältused täisnoodist ja täispausist kuni kuuteistkümnendik-noodini ja -pausini), punkt noodi järel, pidekaar;
- rütmifiguurid (titi, tiritiri, titiri, tiriti, tairi, taiti);
- tempotähised (andante, moderato, allegro, ritenuto);
- dünaamikatähised (p, mp, mf, f, crescendo, diminuendo);
- fermaat;
- muusikalise vormi taju arendamine laulmise ja muusika kuulamise kaudu (näiteks küsimusvastus, salm-refraän).

Duur ja: moll ehk mažoor ja minoor

- heliredel ja selle ehitus, täistoon ja pooltoon, püsivad ja ebapüsivad astmed, juhteli;
- duur- ja mollkolmkõla (mažoor- ja minoorkolmkõla), kolmkõlade tähistused väljaspool helistikku: „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla;
- kuni kahe võtmemärgiga helistikud, paralleelhelistikud, molli loomulik ja harmooniline kuju;

LAULMINE

Lauldakse igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele, fraseerimisele ja dünaamikale.

- helistike laulmine;

- kolmkõlade laulmine helistikus;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud);
- lühikesed suulised diktaadid.

RÜTMIMÄNGUD

- meetrumitaju arendamine erinevate rütmimängude ja harjutuste abil.

MUUSIKA NOTEERIMINE

Diktaadid:

- kuni 4-taktiline diktaat
- lünkdiktaat;
- mäludiktaat;
- meetrumivaba astmediktaat;
- diktaat astmenumbritega;
- rütmidikaat.

Põhieesmärk: rütmiopetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.

2. õppeaasta taseme nõuded

Põhieesmärk: moll helilaadi kaks liiki (loomulik, harmooniline)

Nõuded teooriale:

rütm ja taktimõõt: punkt noodi järel; kolmelöögiline noot; punkteeritud rütm (tai-ri, ta-i-ti); kuuteistkümnendiknoot ja -veerandpaus; eeltakt;

Nõuded helistikule: helistikud kahe märgini; toon ja pooltoon; heliredeli ehitus; ebapüsivad ja püsivad astmed;

Nõuded kuulamisele: duuri ja molli heliredel; M ja m kolmkõla (meloodiliselt ja/või harmooniliselt);

Nõuded diktaadile: lihtne suuline ja kirjalik diktaat 2-4 takti duuris; rütmidiktaat kuni neli takti;

Nõuded laulmisele: duuri ja loomuliku molli heliredel; T ja t kolmkõla; lihtsad harjutused koos meetrumi löömisega.

I taseme õpitulemuste kontroll – hindeline arvestus

Kirjalik:

- ehitada kuni kahe märgiga helirida duuris ja mollis ja T ja t kolmkõla
- rütmidiktaat 4 takti;
- noodinimedede tundmine.
- helistiku määramine

Suuline:

- Laulda kuni kahe märgiga helirida duuris ja mollis ja T ja t kolmkõla

II tase

1. õppeaasta taseme nõuded

Põhieesmärk: lihtintervallid kvindini, põhikolmkõlad.

Nõuded teooriale:

- 1) rütm ja taktimõõt: varemõpitu kordamine ja kinnistamine;
- 2) helistikud: helistikud kahe märgini, duur, loom.-ja harm. moll.
- 3) intervallid: intervallide suurus toonides; ehitamine antud noodist üles ja alla; intervallide leidmine meloodiast
- 4) akordid: põhikolmkõlad.

Nõuded kuulamisele: õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja/või harmooniliselt; duuri, loomuliku ja harmoonilise molli heliredelid.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (1-st kuni 5-nda astmeni), neli takti; rütmidiktaat kuni neli takti.

Nõuded laulmisele: duuri ja molli T ja t põhikolmkõlad; duuri, loomuliku ja harmoonilise molli heliredel.

II taseme 1. õppeaasta õpitulemuste kontroll

- Ehitada ja laulda kuni kahe võtmemärgiga duur ja moll helirida, põhikolmkõlad
- Helistiku tundmine
- Noodinimede tundmine
- Rütmidiktaat

2. õppeaasta taseme nõuded

Põhieesmärk: D7 lahendustega, intervall p.8, T ja t kolmkõla pööramine

Nõuded teooriale:

1) helistikud: kahe märgiga duurid ja mollid;

3) intervallid kvindini ja p.8; põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis, T ja t kolmkõla pööramine

Nõuded kuulamisele: duuri ning loomuliku- ja harmoonilise molli heliredelid; duuri ja molli kolmkõlad.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (neli takti); rütmidiktaat koputades (neli takti)

Nõuded laulmisele: duuri, loomuliku- ja harmoonilise molli heliredeldid, T ja t kolmkõlad pööretega ja põhikolmkõlad.

II taseme õpitulemuste kontroll – tasemetöö

Kirjalik:

1) diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus; 4 takti; kuni kahe märgiga helistikes; astmeline ja kolmkõla liikumine (5 astet + alumine juhtheli);

2) rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus, 4 takti varem õpitud rütmidel;

3) kuulamine: intervallid kuni kvindini, duuri ja molli (loomulik ja harmooniline) heliredel; M ja m kolmkõla

4) ehitamine: antud intervalli ja toonide arvu määramine meloodiast, helistiku määramine võtmemärkide järgi; antud intervalli määramine; heliredeli ehitamine (duur ja molli kaks kuju); antud helistikus toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine; antud helistikus põhikolmkõlade ehitamine.

Suuline eksam: duuri heliredeli laulmine kuni kahe märgiga helistikes; põhikolmkõlade laulmine kuni kahe märgiga duurides; õpitud harjutuste laulmine duuris.

III tase

1. õppeaasta taseme nõuded

Põhieesmärk: kuni 3-e märgiga helistikud duuris ja mollis (kaks kuju).

Nõuded teooriale:

1) rütm, taktimõõt: triool, ti-paus; 6/8 taktimõõt;

2) helistikud: kuni kolme märgiga duurid ja mollid;

3) intervallid: kõikide lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla;

4) akordid: D7 põhikujus duuris ja mollis; toonika kolmkõla pööretega ehitamine helistikus (duuris ja mollis); põhikolmkõlade pööramine duuris ja mollis;

Nõuded kuulamisele: D7 lahendusega; kolmkõla ja pöörded duuris ja mollis;

Nõuded diktaadile: 2/4 või 3/4 taktimõõdus 4 takti duuris ja mollis;
Nõuded laulmisele: kõik õpitu; jõukohased harjutused.

III taseme 1. õppeaasta õpitulemuste kontroll / lõpueksam

Kirjalik:

- 1) diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus; 4 takti; kuni kahe märgiga helistikes; astmeline ja kolmõla liikumine (5 astet + alumine juhtheli);
- 2) rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus, 4 takti varem õpitud rütmidel, meloodiast mängituna;
- 3) kuulamine: kõik lihtintervallid, duuri ja molli (loomulik ja harmooniline) heliredel; M ja m kolmkõla, D7.
- 4) ehitamine: antud intervalli ja toonide arvu määramine meloodiast; heliredeli ehitamine (duur ja molli kaks kuju); antud helistikus toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine; antud helistikus põhikolmkõlade ehitamine, D7 koos lahendusega.

Suuline eksam: duuri või moll (kaks kuju) heliredeli laulmine kuni kolme märgiga helistikes; põhikolmkõlade laulmine, D7 lahendusega; õpitud harjutuste laulmine duuris või mollis.

2. õppeaasta taseme nõuded

Põhieesmärk: põhikolmkõlad pööretega, ehitamine ja laulmine, duuris ja mollis

Nõuded teooriale:

- 1) rütm ja taktimõõt: 2/4, 3/4, 4/4, rütmid (tiri-tiri, ti-tiri, tiri-ti, tai-ri, ti paus, sünkoop)
- 2) helistikud: 3 märgiga helistikud;
- 3) lihtintervallid: määramine ja toonide arvu kirjutamine
- 4) akordid: põhi KK pööretega

Nõuded kuulamisele: heliredelid duuris ja harm. mollis, duur ja moll KK, D7 lahendusega duuris ja mollis;

Nõuded diktaadile: 2/4 ja 3/4 taktimõõdus 4 takti, 1 oktaavi ulatuses kuni 2-e märgiga, mollis ja duuris.

Rütmidiktaat: 4 takti meloodiast kirjutatud

Nõuded laulmisele: D7 lahendusega duuris ja mollis; põhi KK pööretega

Noodist laulmine: 2. ja 3.kl laulikust kuni 2-e märgini.

Tähtharmonia mõistmine

III taseme õpitulemuste kontroll – kooli lõpueksam

Kirjalik lõpueksam:

- 1) diktaat: 2/4, 3/4, 4/4 taktimõõdus 4 takti, kuni kahe märgiga duuris või mollis, oktaavi ulatuses;
- 2) kuulamine: intervallid ja akordid meloodiliselt ja/või harmooniliselt, duuri ja molli kolmkõlad põhikujus ja pööretena, dominantseptakord lahendusega duuris ja mollis;
- 3) ehitamine: õpitud akordide ehitamine ja lahendamine antud helistikus; intervallide ja akordide määramine;
- 4) rütmidiktaat: 4 takti, õpitud rütmidel meloodiast kirjutatud (tiritiri, titiri, tiriti, tairi, ta, titi, paus ti, ti paus).

Suuline lõpueksam:

- 1) õpitud harjutuse laulmine 2. ja 3. kl õpikust;
- 2) duuri või molli heliredeli laulmine (3-e märgini);
- 3) põhikolmkõlad pööretega duuris ja mollis, D7 lahendusega.